Lisa 1: Protsessiskeem - kasutajasõbralik kutserehabilitatsiooni teenus teekonna kaardistusena

Kutsekooli astuja teekonna kirjeldus ja millist tuge kutsekool peaks pakkuma, et õige õppija läheks õppima õigele erialale; et õppija saaks õppeprotsessis talle vajalikku tuge tööoskuste omandamiseks (või kutsevaliku õppekava puhul leiaks endale sobiliku erialakursuse); et õppija püsiks õppes ja väheneks koolist väljalangevus. Fookuses on sisseastumise ja varase märkamise protsessi parendamine, et ennetada õppetöö käigus tekkivaid probleeme, kuna sageli on õpingute katkestamine seotud märkamata jäänud hariduslike erivajadustega.

Protsess on üles ehitatud Astangu Kutserehabilitatsiooni Keskuses ja kutsekoolides kasutatavatele parimatele praktikatele, mille põhjal on loodud terviksüsteemi kirjeldus.

	1. PÕHIKOOLIS	2. TAOTLEMINE / SISSEASTUMINE	3. KOOLIAASTA ALGUS	4. ESIMENE ÕPPEPERIOOD	5. KORDUV PROTSESS	6. PRAKTIKA	7. TÖÖHÕIVE TUGI	
	Probleem: Põhikooli lõpus on fookus kooli lõpetamisel. Karjäärinõustamine on puudulik ning põhikooli lõpetajale on informatsioon kutsekoolide kohta raskesti arusaadav. Info on esitatud ametniku, mitte õpilase vaatenurgast. **Eesmärk:** aidata õpilasel mõista oma võimeid ja võimalusi edasiõppimiseks kutsekoolis, aidata tal teha edasiõppimise osas teadlik valik.	**Probleem:** Kutsekoolil ei ole õpilase kohta vajalikku informatsioon, sh tema tegelike võimete ja oskuste, võimaliku toevajaduse kohta. Kui õpilane ise ei ole teadlik oma võimetest ja oskustest, võib saa ta teha teadlikku kutsevalikut. **Eesmärk:** aidata õpilasel teha õige kutsevalik. Aidata koolidel võimalikult varakult mõista, kes õpilane on (sh tuvastada õpilase varasemad õpilüngad või eelnevates haridustasemetes tuvastamata haridusliikke erivajadusi) ning märgata õpilaste toevajadust (varasemate haridustasemete info peaks jõudma õigeaegselt kutsekooli).	**Probleem:** Iseseisev hakkamasaamine uues keskkonnas. Uute nõudmiste ja ootustega kohanemine. Kutsekool eeldab õpilastelt iseseisvust, mis võib mõjuda paljudele piirangute eemaldamisena, mistõttu nad võivad kaotada kontrolli õppetöö üle. **Eesmärk:** aidata õpilastel võimalikult sujuvalt sisse elada uude elukorraldusse.	**Probleem:** Õpilase kohanemine, õppevõlgnevuste ennetamine ja lahendamine, seni märkamata toevajaduse ilmnemine. **Eesmärk:** võimalike probleemide võimalikult varane märkamine nii õppetöös kui ka õpilase üldises toimetulekus	**Probleem:** Õppetöös võivad tekkida tõrked ka õppeaasta kestel. Oluline on teadlik märkamine ja vajaduste tuvastamine ning vastavalt vajadusele toe pakkumine, et õpilane ei jääks oma muredega üksi. **Eesmärk:** pidev jälgimine ja regulaarne järeltegevus, et õpilasi toetada ja täita individuaalses plaanis seatud eesmärgid.	**Probleem:** Noor ei pruugi praktikakoha leidmisega iseseisvalt hakkama saada või leiab mittesobiva tööandja. Tööandja ei pruugi olla piisavalt ettevalmistatud HEV praktikandi jaoks. **Eesmärk:** anda õpilasele võimalus praktiseerida õpitud oskusi reaalses töökeskkonnas, õppida tööoskusi tööstuatsioonis, et valmistada teda ette tööle minekuks.	**Probleem:** Noor ei pruugi saada töö leidmisega iseseisvalt hakkama. Kutsekool saab teda aidata, viies õppija kokku tööandjaga (nt praktikakoht) või suunates teda Töötukassa teenustele. **Eesmärk:** aidata õpilasel siseneda tööturule; jälgida õpilase rakendumist õpitud erialal 1,5 aasta jooksul pärast kutsekooli lõpetamist.	
ÕPILANE	**1.1.1.** Otsib infot erinevate õppimisvõimaluste kohta. **1.1.2.** Haridus-messid, kooli külastused, koolide infopäevad **1.1.3.** Karjäärinõustamine	**1.1.4.** Vanem/eestkostja avaldab/ei avalda infot haridusliku erivajaduse kohta EHISes **2.1.1.** Erialaga tutvumine **2.1.2.** Esitab taotluse kooli astumiseks **2.1.3.** Täidab kutsekoolide ülese sisseastumisankeedi **2.1.4.** Sisse-astumisvestlused **2.1.5.** Sisseastumise töökatsed **2.1.6.** Pikendatud vastuvõtu hindamine **2.1.7.** Saab kooli otsuse vastuvõtu kohta **2.1.8.** Eestkostja kinnitab sisseastumise **2.1.9.** Kinnitab koolivaliku	**3.1.1.** Kooli, õpetajate ja teiste õppijatega tutvumine ja kohanemine **3.1.2.** Uue elukorraldusega tutvumine **3.1.3.** Lisavestlused, et täpsustada individuaalsed vajadused. **3.1.4.** Individuaalse õppeplaani koostamine	4.1.1. Murettekitav käitumine (kooli vaatest) 4.1.2 Esmane vestlus tugispetsialistiga. 4.1.3. Individuaalse sekkumisplaani koostamine	**5.1.1.** Individuaalse plaani läbivaatamine	**6.1.1.** Karjäärituunis osalemine **6.1.2.** Praktikakoha otsimine **6.1.3.** Praktikakohaga tutvumine **6.1.4.** Praktikakohaga kokkulepete sõlmimine **6.1.5.** Praktikal olemine **6.1.6.** Võimalike probleemide lahendamine **6.1.7.** Praktika aruande koostamine ja selle esitlemine	**7.1.1.** Üleminekuplaani koostamisel osalemine või töökoha otsimine ja tööle asumine **7.1.2.** Kutsekooli päringule vastamine	
PÕHIKOOL	**1.2.1.** Tutvustab õpilastele erinevaid erialasid ja karjäärivõimalusi **1.2.2.** Külastab õpilastega haridusmessi ja erinevaid koole **1.2.3.** Organiseerib karjäärinõustamist õpilastele					**6.2.1.** Suhtlus õpilase ja / või kooliga praktika koha loomiseks **6.2.2.** Praktika-juhendaja koolitusel osalemine **6.2.3.** Praktika kokkulepete sõlmimine õpilase / kooliga **6.2.4.** Tööülesannete andmine praktika ajal ja praktikandi juhendamine **6.2.5.** Jooksev suhtlus kooliga **6.2.6.** Praktika aruande esitamine koolile / õpilasele	**7.2.1.** Suhtlus õpilasega tööle asumiseks **7.2.2.** Suhtlus kooliga tagasidestamiseks	TÖÖANDJA
KUTSEKOOL	**1.3.1.** Kooli info veebis **1.3.2.** Koolide tutvustused põhikoolides, koolide külastused, lahtiste uste päevad **1.3.3.** Eelduste loomine, et õpilasel oleks võimalik kooli astuda	**2.2.1.** Avalduste ja esialgse info põhjal hindamine **2.2.2.** Kutsub õpilase vestlusele **2.2.3.** Kutsub õpilase töökatsetele **2.2.4.** Sisse-astumisvestlused **2.2.5.** Sisseastumise töökatsed **2.2.6.** Pikendatud vastuvõtu hindamine **2.2.7.** Komisjon otsustab vastuvõtmise **2.2.8.** Koostatakse nimekiri õpilastest, kes sisseastumisinfo põhjal võivad vajada lisatuge. Valgusfoor. **2.2.9.** Vastuvõetavate ja potentsiaalselt lisatuge vajavate õpilaste nimekiri EHIS ligipääsuga töötajale. **2.2.10.** Vastuvõetud ja kinnitatud õpilaste taustainfo päringime EHISst. **2.2.11.** Kooli ja elukorraldusega tutvumise perioodi organiseerimine **2.2.12.** Lisatuge vajavate õpilaste välja selgitamine (EHIS / kutsekoolide ankeet)	**3.2.1.** Esmased lisatoe plaanid **3.2.2.** Kooli tutvustamine nii õpilastele kui vanematele/ eestkostjatele **3.2.3.** Lisavestlused õpilastega **3.2.4.** Süvendatud vestlused õpilastega kellele on vaja lisatoe plaani **3.2.5.** Individuaalse õppeplaani koostamine	**4.2.1.** Teadlik õppijate jälgimine kutseõpetajate poolt **4.2.2.** Regulaarsed koosolekud õpilase käekäigu arutamiseks **4.2.3.** Varajane märkamine kriteeriumide alusel **4.2.4.** Tugispetsialist kutsub vajadusel kokku koosoleku **4.2.5.** Sekkumisplaani koostamine, osapoolte kaasamine **4.2.6.** Individuaalse sekkumisplaani koostamine	**5.2.1.** Regulaarsed koosolekud õpilaste käekäigu arutamiseks, eraldi sekkumist saavatel õpilastel **5.2.2.** Regulaarsed koolitused varajase märkamise soodustamiseks **5.2.3.** Regulaarne individuaalse plaani läbivaatamine	**6.3.1.** Karjäärituunnid **6.3.2.** Abiks praktikakoha otsimisel **6.3.3.** Ettevõtte poolse praktikajuhendaja koolitus **6.3.4.** Abiks kokkulepete sõlmimisel praktikakohaga **6.3.5.** Abiks praktikasse sisseelamisel **6.3.6.** Jooksev infovahetus, suhtlus praktikakohaga **6.3.7.** Jälgimine ja vajadusel sekkumine probleemide lahendamisel praktikakohaga **6.3.8.** Praktika aruandele tagasiside andmine	**7.3.1.** Üleminekuplaani koostamine **7.3.2.** Õpilase nõusoleku küsimine tema kontaktandmete säilitamiseks peale kooli lõpetamist **7.3.3.** 6 kuud pärast kooli lõppu statistika kogumine **7.3.4.** Vajaduse korral õppija toetamine, kui ta ei ole tööle asunud **7.3.5.** 18 kuud pärast kooli lõppu statistika kogumine **7.3.6.** Statistika põhjal muudatus-ettepanekute tegemine	
	Periood: talv-kevad	Periood: kevad-suvi	Periood: september	Periood: september-november	Periood: september-juuni	Periood: kutsekooli kestel	Periood: kutsekooli lõpp ja vahetult pärast lõpetamist	